

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Čelákovice, J. A. Komenského 414, okr. Praha-východ

J. A. Komenského 414, 250 88 Čelákovice

Identifikátor školy: 600 052 010

Termín konání orientační inspekce: 2. - 7. únor 2001

Čj.	035 33/2001-2084
Signatura	oc5cu115

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V době inspekční činnosti měla škola 23 tříd s celkovým počtem 543 žáků. Vykazovala vzdělávání 70 integrovaných zdravotně postižených žáků a 9 žáků cizí národnosti. V rámci školní družiny bylo zřízeno 5 oddělení se 102 žáky. Prostřednictvím statistického výkazu o základní škole ředitel školy vykazoval 33 učeben, z toho 11 odborných. V době inspekční činnosti z důvodu rekonstrukce části školy byly některé učebny a prostory školní družiny mimo pedagogický provoz, včetně školní jídelny.

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně doplňků a úprav schválených MŠMT ČR čj. 25 018/98-22. Statistický výkaz na školní rok 2000/2001 vykazuje třídy s rozšířenou výukou hudební a tělesné výchovy, které nejsou zřízeny.

Od 1. 1. 1993 je škola příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Část budovy pronajímá základní škola víceletému gymnáziu. Některé učebny i kabinety jsou společné pro obě školy, rovněž část didaktických pomůcek a vybavení je dle sdělení ředitele školy a vyučujících využívána oběma subjekty. Někteří pedagogové vyučují na základní i střední škole. V době inspekce působilo ve škole 36 pedagogických pracovníků, z toho 1 externě. Vychovatelky školní družiny působí souběžně i jako vyučující (v jednom případě při plném pracovním úvazku i jako třídní učitelka).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Výuka českého jazyka je organizovaná ve všech ročnících 2. stupně čtyřhodinovou týdenní dotací. Kontrolou loňských a letošních třídních knih bylo zjištěno, že se škola výrazně orientuje na mluvnickou stránku na úkor slohové části jazykového vyučování. Podle záznamů v třídních knihách šestého ročníku neproběhla výuka slohové části vyučování v minulém školním roce v souladu s učebními osnovami. Letošní záznamy nasvědčují, že se opět průběžně neplní cíle i obsah osnov ve slohové složce, v devátém ročníku i v mluvnické části výuky. Učitelé mají zpracovány časově tematické plány učiva, které nejsou v některých případech aktuálně dodržovány. Časově tematické plány učiva ve sledované výuce na 1. stupni byly rámcově zpracovány jen pro mluvnickou oblast, zápisy v třídních knihách neměly vzhledem k plnění učebních osnov potřebnou vypovídací hodnotu (zejména specifická jazyková složka čtení a psaní). V plánování učiva nebyly respektovány úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola schválené MŠMT pod čj. 25 018/98-22. Kontrolou třídních knih ve školním roce 1999/2000 a 2000/2001 bylo zjištěno porušování učebních osnov ve 4. ročníku probíráním učiva, které náleží do 5. ročníku (jednoznačná slova, přímá řeč v rozsahu 3 týdnů). Z důvodu nekoordinace obsahu učiva v suplované výuce byla v jedné ze sledovaných hodin příprava ve výběru učiva duplicitní a vyučující musel na tuto situaci reagovat improvizací. V přípravě sledovaných hodin převládala orientace na znalostní cíle vyučování. Ke zvýšení názornosti si někteří vyučující připravili knihy, obrázky, fotografie, v jednom případě demonstrační pokus. V hospitovaných hodinách (až na výjimku) chyběla větší promyšlenost volby vhodných forem a metod vyučování. Individuální vzdělávací programy žáků se specifickými poruchami učení nebyly u sledovaných žáků dostatečně uplatňovány. Úroveň bezprostředního plánování a přípravy výuky byla celkově průměrná, v oblasti koncepčního plánování výuky českého jazyka jsou zásadní nedostatky.

Kmenové učebny, jež jsou zároveň náznakově vybaveny jako poloodborné učebny, jsou

zařizeny moderním žákovským nábytkem, často i dalším zařízením, včetně videotechniky, případně zpětného projektoru. Z estetického hlediska postrádají učebny na 2. stupni větší výtvarný podíl žáků na svém pracovním prostředí. Kvalitní nadstandardní technické zařízení nebylo ve sledované výuce využito, stejně jako počítačové vybavení školy. Chybělo např. i využití nástěnných didaktických tabulí nebo transparentů ke zpětné projekci pro názornější výuku mluvnice. K výuce byly využity již zmíněné přinesené (i vlastní) knihy a pomůcky. Materiálně-technické zázemí výuky bylo na průměrné úrovni.

Prvky přímého uvolnění ke zkvalitnění psychohygieny vyučování zařadila ve dvou hodinách jedna vyučující, v ostatních souvisela psychohygienická úroveň se způsobem vyučování, které mělo často stejný rytmus a které (zvláště v intenzivních mluvnických hodinách) postrádalo relaxační prvky. Optimálně nebylo využito osvětlení učeben (špatná viditelnost zápisu na tabuli). Psychohygienické podmínky vyučování byly průměrné.

Ve sledovaných hodinách českého jazyka na 1. stupni byla výuka vedena jedním vyučujícím s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jednou vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Český jazyk na 2. stupni vyučovalo pět učitelů. Ředitel školy s odbornou a pedagogickou způsobilostí, tři učitelky bez odborné způsobilosti a jedna se způsobilostí pro 1. stupeň základní školy. Personální podmínky neovlivnily negativně odbornou stránku vzdělávání, nýbrž její didaktickou složku.

Všechny hospitované hodiny byly postavené na frontální formě práce, pouze v jedné hodině byla zařazena pětiminutová práce ve dvojicích, navíc příkladně psychosociálně motivovaná - *posad'te se spolu, porad'te se spolu; když si nevíte rady, porad'te se s učebnicí*. Obecně byl kladen důraz na znalostní nebo naukovou složku. Rutinně pojatá výuka, na níž jsou žáci zvyklí a znají její algoritmy, postrádala další cíle jazykového vyučování učebního programu související s činnostním a otevřeným vyučováním. Jako metoda byl učiteli využíván nejčastěji výklad a řízený rozhovor, zpravidla však obě metody slité do směsi, v níž převládala nadbytečná sociální, komunikační a didaktická dominance učitele a nezřetelné jednoslovné nebo krátké odpovědi pasivně přijímajících žáků. Ojedinele byla využita aktualizace učiva, mezipředmětové vztahy, práce s chybou, náznaky problémových nebo aplikačních otázek. Dvě vyučující prezentovaly abstraktní, respektive pojmový způsob vyučování, který byl vzhledem ke složení tříd nevhodný a málo efektivní. Jedna hospitovaná hodina z uvedených zjištění vybočuje - byla po metodické stránce příkladná. Charakterizovaly ji: ověření vstupních znalostí, induktivní postupy od konkrétního k abstraktnímu, práce s chybou a využitím vzájemné kontroly, poutavá názorná ukázka k pochopení náročného pojmu atd. Názornější a vstřícnější vyučování s výchovným zaměřením (v jednom případě nadprůměrným) prezentovaly hodiny literární výchovy. Způsob vyučování a zvolené metody práce neumožnily výrazněji aktivní účast žáků při výuce. Ve vyučování byly uplatněny prvky diferenciací vzhledem k žákům s výukovými potížemi, specifická práce s integrovanými zdravotně postiženými žáky nebyla zvolena. Zvolená organizace, formy a metody vyučování byly z hlediska cílů zvoleného učebního programu ve většině sledovaných hodin pouze vyhovující.

Vnější motivaci žáků k výuce navozovali učitelé rekapitulací učiva v úvodu hodin, v níž však opět sami dominovali, nebo různými vstupními cvičeními. Průběžně oceňovali pochvalou snahu žáků nebo ohodnocovali jejich výkon, v závěru hodin jim někteří učitelé poděkovali za výkon, chybělo však účinnější celkové shrnutí a adresné ocenění jejich práce eventuálně výsledků. Průběžná klasifikace některých žáků se zdravotním postižením (klasifikace nedostatečnými a dostatečnými) je demotivující a zároveň závěrečné hodnocení na vysvědčení je vzhledem k průběžnému hodnocení žáka neadekvátní (mírnější klasifikace). Slovní hodnocení škola téměř nepoužívá. Za nesplnění domácího úkolu či nepřipravenost na vyučování jsou žáci klasifikováni nedostatečnou. Celkově měla úroveň motivace a hodnocení průměrnou úroveň, vůči zdravotně

postiženým žákům mělo motivační hodnocení výrazné nedostatky.

Rozvoj vyjadřovacích schopností žáků a jejich jazykové kultury byl ovlivněn stylem práce vyučujících, kteří při ní komunikovali direktivním, ale vstřícným způsobem. Důsledkem způsobu práce v českém jazyce byl klid, pasivní přijímání, nesmělé formulace aktivnějších žáků. Ti měli obecně málo prostoru prezentovat své znalosti, úsudky, názory, nedostali prostor ke vzájemné komunikaci. V jednom případě vytvořila učitelka nezvládnutím svých emocí nad nespolupracujícími žáky nepříjemnou, ponižující atmosféru vyučování. Interakce a komunikace ve výuce byly rozdílné, od velmi dobré úrovně až po hodnocení s výraznými nedostatky, celkově byly na průměrné úrovni.

Celkově průměrné hodnocení výuky českého jazyka je ovlivněno pozitivním hodnocením menší části hodin, nebo jejich oblastí, jež prokázaly znaky kvalitního vyučování. Negativně je ovlivněno nekonceptním plánováním vzdělání, převážně transmisivní didaktikou, projevující se např. nízkou úrovní činnostního pojetí výuky (samostatně se projevovat, provádět při vzdělávání vlastní činnosti), absencí vytváření schopnosti umět pracovat a spolupracovat ve skupině. Zvolená didaktika je často v rozporu s aktuálním složením tříd 2. stupně, které jsou dotčeny odchodem prospěchově úspěšnějších žáků na víceleté gymnázium.

Cizí jazyky – anglický, německý

Výuka je plánována v souladu s učebním programem školy, obsah a kontinuita předmětů jsou zabezpečovány na sebe navazujícími řadami učebnic a pracovních sešitů a časově tematickými plány učiva, které většinou dobře rozpracovávají oblast gramatiky, některé jsou však zpracovány pouze rámcově. Sledované hodiny byly promyšlené, nechyběl doplňkový didaktický materiál a audiovizuální technika. Individuální vzdělávací plány pro žáky se specifickými poruchami učení měly v některých případech spíše formální charakter, nebyly plně akceptovány. Výuka jazyků není v tomto školním roce podporována žádným volitelným nebo nepovinným předmětem, ani zájmovým útvarem. Plánování a příprava výuky měly průměrnou úroveň.

Výuku anglického jazyka zabezpečují tři vyučující s pedagogickou způsobilostí, dvě vyučující složily základní státní jazykovou zkoušku. Všechny se dále vzdělávají prostřednictvím dlouhodobých nebo příležitostných kurzů a seminářů. Německý jazyk vyučují čtyři učitelky, jedna plně způsobilá pro předmět, dvě s pedagogickou způsobilostí (jedna vykonala základní státní jazykovou zkoušku) a jedna odborně i pedagogicky nezpůsobilá. Rovněž vyučující německého jazyka se dále vzdělávají.

Předmět je vyučován v odborných pracovnách nebo kmenových třídách. Softwarové vybavení počítačové učebny pro výuku cizích jazyků není využíváno. Odborné učebny svým vybavením (audiovizuální technika, slovníky, mapy, nástěnné tabule gramatických struktur, časopisy) dávají předpoklad kvalitní a efektivní výuky. Využití didaktických pomůcek ve sledovaných hodinách mělo většinou velmi dobrou úroveň, dílčím nedostatkem jedné z hodin bylo chybné umístění magnetofonu v zadní části třídy při poslechu nahrávky. Materiální podmínky výuky měly převahu pozitiv.

Psychohygienické podmínky výuky měly celkově velmi dobrou úroveň s dílčími rezervami v průběhu jednotlivých hodin. Nedostatkem jedné z hodin bylo příliš rychlé až stresující tempo, v jiné hodině byly některé činnosti příliš dlouhé, což snižovalo pozornost a aktivitu žáků. Pozitivem většiny hodin byla cílená či spontánní relaxace, přiměřené tempo, střídání činností v průběhu výuky a kvalitně větrané místnosti.

Výuka všech sledovaných hodin byla důsledně vedena v cizím jazyce, vyučující dbaly na rozvoj

komunikativních dovedností žáků. Střídáním různých forem práce, dramatizací textů, efektivním poslechem a zařazováním soutěživých her zejména v nižších ročnících aktivizovaly žáky. Pozitivem bylo zadávání problémových úkolů, využívání mezipředmětových vztahů a aplikace učiva. Nedostatkem většiny hodin byla nejasná struktura, absence závěrečného shrnutí a časové rozložení výuky (přetahování do přestávek). Práci v hodinách ztěžoval nedostatek pracovních sešitů. Diferenciace ve prospěch bystřejších žáků byla zjištěna v jedné z hodin, efektivní práce se žáky se specifickými poruchami učení nebyla zaznamenána. Organizace, formy a metody výuky měly celkově průměrnou úroveň.

Průběžná motivace, aktualizace učiva, aktivizující formy práce a převážně pozitivní hodnocení ve většině hodin zvyšovaly zájem žáků o výuku a vedly k efektivnější práci. Ve sledovaných hodinách nižších ročníků prokazovali žáci velmi dobré znalosti. Pozitivem jedné z hodin bylo vedení žáků k hodnocení a sebehodnocení. Rezervy byly shledány v negativním hodnocení nevypracovaných domácích úkolů a v hodnocení písemných projevů žáků se specifickými poruchami učení. Závěrečné zhodnocení práce chybělo téměř ve všech hodinách. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Vyučující vedly žáky k dialogu a podporovaly je v rozvoji jejich komunikativních dovedností, což se některým žákům vyšších ročníků, vzhledem k úrovni jejich jazykových dovedností, nedařilo využít. Ve většině hodin vládla přátelská atmosféra, dohodnutá pravidla jednání mezi vyučujícím a žáky byla akceptována. Zvyšování hlasu ze strany vyučující zaznamenané v jedné z hodin bylo vzhledem k její přirozené autoritě zbytečné. Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Výuka sledovaných hodin měla celkově průměrnou úroveň s velmi dobrým hodnocením materiálně-technické přípravy a psychohygienických podmínek vzdělávání ve většině hodin.

Prvouka, přírodověda

Týdenní časová dotace a obsah předmětu odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu. Učivo jednotlivých ročníků je plánováno v souladu s učebnicemi. Sledovaná výuka byla dobře připravená, některým hodinám chyběla větší promyšlenost. Rezervy byly zaznamenány v podílu žáků na přípravě výuky (encyklopedie, odborná literatura, projekty). Plánování a příprava měly průměrnou úroveň.

Předmět vyučují učitelé plně odborně a pedagogicky způsobilí i vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Sledovaná výuka probíhala v kmenových, dostatečně prostorných a esteticky upravených učebnách, které svým vzhledem, prostorovým uspořádáním a didaktickým vybavením byly pro výuku podnětné. Výběr použitých didaktických pomůcek byl většinou promyšlený (výjimkou byla duplicita didaktického materiálu v jedné z hodin), vyučující zařazovaly do výuky různé učební pomůcky, popřípadě využívaly aktuální výzdoby ve třídě. Materiální podmínky výuky byly velmi dobré.

Střídáním tempa výuky, zařazováním řízené či spontánní relaxace, mezipředmětovými vztahy (zpěv, pohádky) a využíváním přirozené hravosti dětí se vyučující prvního ročníku dařilo aktivizovat žáky. V ostatní sledovaných hodinách byla práce žáků v některých částech velmi zdouhavá, což vedlo k poklesu pozornosti. Účinná relaxace v těchto hodinách zařazena nebyla. V jedné z hodin nebyly respektovány individuální potřeby levoruké žákyně. Psychohygienické podmínky výuky měly průměrnou úroveň.

Výukové cíle hodin byly jasně stanoveny. Společným znakem sledovaných hodin byla frontální výuka s dominantním postavením vyučujících. Výjimkou bylo skupinové vyučování v jedné z hodin, které však nebylo dobře organizačně zvládnuto a efektivně vyhodnoceno.

Převládajícími metodami práce byly řízený rozhovor a výklad. Vyučující kladly žákům problémové otázky, avšak v důsledku netrpělivosti si na ně odpovídaly samy, předkládaly žákům hotové informace a vyvozovaly nové poznatky za asistence pouze některých žáků. Prostor pro samostatnou tvůrčí práci žáků nebyl vždy dostatečně vytvořen. Závěrečnému shrnutí a zhodnocení byl v hodinách vymezen malý prostor. Výjimkou byla hodina v prvním ročníku, kde se vyučující společně se žáky podařilo navázat výuku na předcházející učivo, začlenit ji do širšího kontextu a zhodnotit společnou práci. Organizace, metody a formy vyučování měly průměrnou úroveň.

Vstupní a průběžná motivace kladně ovlivňovaly průběh výuky. Mezipředmětové vztahy, aplikace učiva a pochvaly za snahu zvyšovaly aktivitu žáků. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založeny na vzájemné důvěře. Práce se žáky se specifickými poruchami učení nebyla v hodinách zaznamenána, zápis učební látky v jedné z hodin byl pro ně nepřiměřený a obtížný, což se projevilo nezvládnutím zadaného úkolu. Vyučujícím se v důsledku přílišné dominance dařilo jen s obtížemi vymezit potřebný prostor pro diskusi. Komunikace a interakce měly průměrnou úroveň.

Úroveň sledované výuky byla celkově průměrná.

Informatika

Informatika je vyučována v rámci předmětu praktické činnosti v šestém a devátém ročníku (chlapci), jako volitelný předmět v sedmém ročníku. Možnost pracovat s počítačem mají i dívky devátého ročníku v praktických činnostech (základy administrativy). Výuku podporuje další přístup žáků k počítačům dvakrát v týdnu po předchozím objednání a o přestávkách na počítači v žákovské knihovně. Program vzdělávání je rámcově rozpracován do časově tematických plánů učiva, které vyžadují větší míru koordinace a konkretizace s vypracováním i cílové perspektivy výuky. Ta se v současné době zaměřuje za novou možnost školy - připojení do sítě Internetu. Příprava na vyučování odpovídala možnostem, které v současné době škola má, rezervy byly v promyšlenosti potřebné diferenciaci vyučování a možnostech pracovat na nesourodém technickém vybavení. Oblast plánování a přípravy vyučování byla průměrná.

Výuku předmětu provádějí dva vyučující bez předepsané způsobilosti. Chybějící způsobilost se nevýrazně projevila v metodice vyučování.

Materiálně-technické zabezpečení vyučování je problematické. Počítačová učebna má zastaralé vybavení Macintosh a pouze čtyři PC, z nichž dva mají možnost připojení k Internetu. K pracovní podnětnosti učebny nepřispívá její trvalé zatemnění tmavými roletami, které nevyhovuje i psychohygieně práce při psaní nebo čtení, poněvadž intenzita umělého osvětlení je nízká. Esteticky působí učebna nepříjemně, je využívána zároveň i jako odkládiště nefunkčních částí vybavení, chybí jakýkoli didaktický nástěnný materiál. Je zřetelné, že učebna dosluhuje a že se pozornost upírá na zamýšlenou koncepci nové učebny při prováděné adaptaci školy. Materiálně-technické a psychohygienické podmínky výuky byly pouze vyhovující.

V organizaci vyučování je patrný vliv podmínek, žáci buď pracují ve skupinách kolem PC, nebo část žáků píše na počítačích Macintosh a část pod vedením učitele pracuje u PC. Podmínkami vynucená skupinová práce měla dílčí nedostatky ve vystřídání žáků při práci s klávesnicí nebo myší. Učitelé zvolili odpovídající konkrétní postupy, jejichž praktické provádění individuálně ověřovali. Ke zvýšení účinnosti chyběla technická možnost rychlé zpětné vazby práce žáků. Dílčí možnosti zlepšení kvality vyučování byly v promyšleném využití značného rozdílu uživatelské gramotnosti žáků, v efektivnějším zapojení těchto žáků. V bloku sedmé třídy využila vyučující velmi vhodně stávající zařízení k procvičování dovednosti práce

s přepisem a formátováním textu se současným individuálním nácvikem zvládnutí jedné z funkcí Internetu. Celkově byly organizace, formy a metody vyučování s přihlédnutím technickým podmínkám průměrné.

Motivace žáků byla většinou velmi vysoká. Aktivní práce s Internetem, možnosti aplikace získaných poznatků a dovedností, aktuálnost výuky, to byly faktory, jimiž vyučující motivovali žáky. Využívali rovněž průběžnou motivaci oceněním výkonu, správných postupů. Úroveň motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

Komunikace byla pozitivně ovlivněna formou práce na PC, kompaktností vyučování, při níž žáci formulují text, který by měl posléze sloužit jako dokument k odeslání e-mailem, v jednom případě učitel využil mezipředmětového vztahu a motivoval žáky k vytvoření textu v angličtině. Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly otevřené, při autoritě učitele měli žáci možnost debaty. Interakce a komunikace byly velmi dobré.

Celkově měla sledovaná výuka informatiky pozitivní a negativní zjištění v rovnováze.

Výtvarná výchova

Časová dotace a učivo ve sledovaném vyučování výtvarné výchovy byly v souladu se schváleným učebním plánem a učebními osnovami. Výuka je vyučujícími plánována rámcově formou časově tematických plánů učiva. Až na výjimku byla příprava vyučování efektivní. V rámci předmětové komise jsou plánovány mimoškolní akce a účast ve výtvarných soutěžích. Celkově měly plánování a příprava výuky průměrnou úroveň.

Sledované hodiny byly vedeny dvěma vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jednou s pedagogickou způsobilostí a jednou bez odborné a pedagogické způsobilosti. V jednom případě byla kvalita výuky výrazně ovlivněna odbornou nezpůsobilostí a krátkou pedagogickou praxí.

Vynikající materiální podmínky pro výuku výtvarné výchovy formou návštěvy výstavy poskytla místní galerie při Městském muzeu v Čelákovících. Vyučování organizované ve škole probíhalo v „odborné pracovně“, která nemá speciální výtvarné zařízení a v kmenových učebnách. Inventář je inovován minimálně, vyučující používaly vlastní odbornou literaturu a pomůcky, použily názorné ukázky žákovských výtvarných prací a šablony. Materiálně-technické podmínky výuky byly průměrné.

Volba metod a forem práce umožnily žákům uspokojování základních psychohygienických potřeb. Prostředí kmenových učeben na 1. stupni je esteticky podnětné, pracovní pro 2. stupeň má z hlediska podnětnosti a uspořádání prostoru pro výtvarnou výchovu rezervy. Vysoká estetická podnětnost prostředí galerie a vlastní výstava výtvarných děl nebyla vyučující pedagogicky vhodně a účinně prezentována. Z hlediska bezpečnosti a chování byly problémy při přechodu do galerie, v galerii i při návratu do školy, kdy bylo vyučování narušeno nákupem žáků v samoobsluze. Psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Kromě tradiční výuky v učebně probíhalo vyučování formou návštěvy výstavní síně s prohlídkou výstavy obrazů a plastik. Promyšlené a dobře strukturované hodiny v učebnách sledovaly rozvíjení smyslu žáků pro rytmus (dekorativní práce), práci s barvou, schopnosti výtvarného vyjádření lidského výrazu. Vyučování v galerii vedlo vzhledem k nedostatkům v oblasti motivace, vzájemné komunikace, interakce mezi žáky a mezi žáky a vyučující k častým verbálním nedorozuměním a intoleranci. Výuka měla odborné a didaktické nedostatky. Možnosti pro individuální a skupinové aktivity žáků nebyly optimálně využity. Jejich výtvarné pocity, prožitky a názory nebyly citlivě vnímány, přijímány, eventuálně rozvíjeny. Celkově byly metody a formy práce na průměrné úrovni.

Žáci byli motivováni k výtvarným činnostem a tématu herními prvky (role malíře),

mezipředmětovým vztahem s matematikou, vztahem ke spolužákovi (portrét). Účinnou motivaci postrádala návštěva galerie. V některých hodinách nebyla věnována potřebná pozornost závěrečnému motivujícímu hodnocení práce. Rozdílnou pozornost věnují jednotliví vyučující průběžnému hodnocení žáků vzhledem k pojetí předmětu v kontextu vzdělávacího programu. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků byly celkově průměrné.

Až na výjimku byla pravidla vzájemné komunikace žáky i vyučujícími respektována. Žáci měli o výuku zájem, pracovali soustředěně, v rámci daného tématu a techniky měli prostor i pro vlastní výtvarné i verbální vyjádření. V jednom případě byly zjištěny negativní psychosociální projevy chování ve vzájemných vztazích mezi žáky a mezi žáky a vyučující. Úroveň spolupráce a komunikace byla celkově průměrná.

Vzdělávání ve sledované výuce výtvarné výchovy mělo celkově průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

V některých sledovaných oblastech byla výuka hodnocena jako vynikající (v jedné hodině německého jazyka, prvouky a českého jazyka). Jedna hodina výtvarné výchovy měla v oblasti motivace, hodnocení a komunikace zásadní nedostatky. Úroveň výuky informatiky byla negativně ovlivněna zastaralým technickým vybavením a nekvalitními psychohygienickými podmínkami.

Nej slabší oblastí je personální zajištění výuky vzhledem k obecně závazným právním předpisům, oblast organizace, metod a forem práce, motivace a hodnocení žáků.

Celkově měla kvalita vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou stanoveny na základě podmínek školy a prostředí, reagují na potřeby vzdělávacího systému v obci a současné trendy ve školství. Priority jsou stanoveny pro jednotlivé oblasti, z nichž je v současnosti klíčová a výchozí rekonstrukce budovy školy a jejího materiálně-technického vybavení. Deklarované priority: prostorové změny - vytvoření důstojných podmínek pro vzdělávání žáků zvláště školy uvolněním budovy 1. stupně a ŠD, modernizace informačních technologií - využívání počítačové techniky ve výuce, zvýšená pozornost výuce cizích jazyků a péči o žáky se specifickými poruchami učení, další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Roční plánování je pojato jako písemný materiál pro jednotlivé oblasti školy v rámci školního roku. Týdenní plány mají organizačně operativní charakter.

Výuka probíhá podle učebního plánu čj. 16 847/96-2. V jedné třídě 4. ročníku je zavedena třetí hodina tělesné výchovy. Volitelné předměty jsou organizovány v souladu se vzdělávacím programem. Nepovinné předměty vycházejí z podmínek školy a jejího směřování (pohybové a sportovní aktivity, zdravotní tělesná výchova). Zájmové útvary nejsou školou organizovány. Cizí jazyky jsou předmětem pouze povinné výuky, v souvislosti s letošním Evropským rokem jazyků 2001 se škole nepodařilo zrealizovat mimořádnou aktivitu spojenou s navázáním zahraničního kontaktu, jiné aktivity plánovány nejsou. Učivo je vyučujícími většinou plánováno, kvalita a zejména funkčnost časově tematických plánů učiva je rozdílná. Nedostatkem je zejména neakceptování učebních osnov a jejich úprav a doplňků schválených MŠMT ČT čj. 25 018/98-22 v českém jazyce.

Pro integrované žáky se specifickými poruchami učení (dále jen SPU) mají učitelé vypracovány rámcové individuální vzdělávací programy (dále jen IVP). Zjištěny byly dílčí věcné nepřesnosti (v návaznosti odborných posudků na IVP) a u některých žáků jejich neakceptování. IVP nemají charakter dohody mezi školou a zákonnými zástupci, eventuálně žákem.

Kvalita a rozsah plánování mají celkově průměrnou úroveň.

Organizování

Kompetence pracovníků školy jsou vymezeny v jejich pracovních náplních, pravomoci jednotlivců či skupin zaznamenané v Organizačním řádu školy jsou delegovány účelně, mají jednoznačný charakter a postihují všechny oblasti chodu školy.

Organizace vyučování je postavena na velkém množství přesčasových hodin (jedna až pět) vyučujících. Jedna z výchovných poradkyň nemá snížen pracovní úvazek, čímž nejsou zabezpečeny kvalitní podmínky pro výkon jeho funkce.

Řád školy obsahuje náležitosti dané příslušnou právní normou, záznam o jeho projednání s pracovníky školy je doložen na dokumentech školení BOZP. Žákovská samospráva nebyla zřízena, možnost participace žáků na chodu školy není v řádu školy zakotvena. Některé řády odborných pracoven nemají úřední náležitosti.

Pedagogická rada ve čtvrtletních cyklech statisticky podchycuje výsledky výchovy a vzdělávání žáků. Příčiny, analýzy, popřípadě navržené účinné opatření ke zlepšení stavu zde zaznamenávány nejsou. Informace výchovných poradců o své práci mají charakter konstatace daného stavu (počet žáků s SPU, rozmíst'ovací řízení). Metodické orgány sledovaných předmětů nejsou zcela funkční v oblasti koordinace výuky. Statistické záznamy o výsledcích kontrolních prací žáků jsou prováděny pouze v rovině úspěšnosti žáka, úspěšnost zvládnutí jednotlivých oblastí učiva není analyzována.

Rozvrh hodin a přestávek je v souladu s platnou právní normou. Vedení povinné pedagogické dokumentace vykazuje rezervy v kvalitě zápisů a administrativních náležitostech (např. třídní knihy – chybí záznam, kdo daný předmět vyučuje, zápisy o výuce v některých předmětech jsou nekonkrétní, rozhodnutí ředitele školy o uvolnění žáka z vyučování předmětu). Předložená personální dokumentace zaměstnanců školy nebyla systematická a úplná.

Předávání informací důležitých pro chod školy probíhá na pravidelných provozních poradách, prostřednictvím vnitřního telefonního a rozhlasového systému, nástěnek a každodenním stykem. Účinnost systému přenosu informací zpochybňují problémy, které se vyskytly v souvislosti se získáváním některých dokumentů důležitých pro práci ČŠI, přestože ředitel školy obdržel s předstihem přehled požadované dokumentace potřebné k výkonu inspekční činnosti.

Zákonní zástupci jsou informováni o činnostech školy prostřednictvím třídních schůzek, konzultačních hodin a žákovských knížek. Inspekční činností byla zjištěna v žákovských knížkách m. j. nízká informovanost o prospěchu zejména v oblasti výchovných předmětů, problematická formulace zápisů a hodnocení.

Obsáhlá výroční zpráva školy poskytuje informace požadované právními předpisy. Navíc předkládá zprávy třídních učitelů o jednotlivých třídách, předsedů metodických útvarů o fungování jednotlivých komisí.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů mají průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

V operativním řízení pracovníků používá vedení školy běžné informační a komunikační nástroje postihující každodenní činnosti a zabezpečující chod školy (např. pracovní porady podle potřeb, rozhlas nebo telefonické propojení kabinetů a budov, nástěnky).

Kvalita vedení pedagogů, jeho funkčnost, pružnost a účinnost je odvozena od funkčnosti kontroly, plánování, koncepční práce a organizace. Z úrovně těchto východisek jsou v uvedené oblasti rezervy. Projevují se např. v koncepčním vedení pedagogů ke zkvalitňování jejich vzdělávací práce, ve funkčnosti a účinnosti stanoveného systému řízení (např. v metodické činnosti předmětových komisí, v hospitační činnosti vedení školy s cílenějším zaměřením a diagnostikou, motivační analýzou a následnými opatřeními). V některých oblastech chybí nástroje nebo podmínky zabezpečující rozvoj školy, zejména v oblasti didaktického zkvalitňování výuky tak, aby byla naplněna filozofie přijatého vzdělávacího programu. Perspektivním krokem bylo jmenování nové zástupkyně ředitele v tomto školním roce.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím je součástí soustředěné hospitační činnosti vedení školy a běžné vzájemné komunikace. Zjištění ČŠI v rámci hospitační činnosti ukazují u těchto vyučujících na potřebu systematictějšího vedení.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je koncepční prioritou, operativně vychází z nabídky vzdělávacích institucí v průběhu školního roku; v rámci finančních možností škola nesytematicky akceptuje iniciativu pedagogů. Prioritou je vzdělávání v oblasti cizích jazyků a výuky žáků se specifickými poruchami. Zjištění ČŠI dokládají pozitivní, byť zatím dílčí vliv vzdělávání v těchto oblastech. Chybí vedením školy usměrňované, cílené vzdělávání učitelů v oblasti moderního vyučování.

Učitelská knihovna je rozptýlená po kabinetech. Ve škole jsou pořizovány odborné knihy, vztahující se k výuce předmětu nebo nápravám dysfunkcí, avšak v potřebné míře chybí soudobá pedagogická literatura, která by poskytovala možnost sebevzdělávání, a tím zkvalitňování vlastní práce učitelů. Dobrou úroveň má odběr odborných časopisů.

Písemná a veřejná kritéria pro stanovení osobních příplatků pracovníků školy jsou vytvořena. Zohledňují některé náročnější úkoly (př. oprava sešitů, výuka cizího jazyka) nebo další činnosti učitelů (př. dozory), kterým jsou za jejich splnění příznávaný taxativně vymezené částky. Písemné hodnocení zaměstnanců není prováděno, probíhá dle ředitele ústně zpravidla dvakrát ročně v závislosti na pohybu mzdových prostředků nebo pracovních sil. Výše osobních příplatků je diferencovaná. Pravidla pro přidělení odměn nejsou písemně stanovena.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků školy má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Deklarovaný systém vnitřní kontroly je vytvořen vůči celé organizační struktuře. Zpracován je rámcový plán kontroly v jednotlivých oblastech školy, včetně pedagogické. Z hlediska četnosti je kontrolní činnost dostatečná. Vypovídací hodnota hospitačních záznamů vzhledem ke stanoveným kritériím kvality pedagogické práce je nízká, nejsou podepsány vyučujícími, eventuálně doloženy jejich připomínkami či vyjádřením (možnost sebereflexe a sebehodnocení pedagogů). Závěry z hospitační činnosti ČŠI nasvědčují o rezervách v kvalitě a účinnosti kontrolní činnosti vedení školy. Během hospitací prováděných ČŠI ředitel školy vstupoval do výuky. Ze zápisů z pedagogických rad nevyplývá provádění analýzy výsledků kontrolní činnosti. Prostřednictvím standardizovaných prověrek učiva a kontrolních diktátů jsou ověřovány výsledky učení žáků. Dílčí administrativní nedostatky byly zjištěny ve vedení povinné dokumentace školy, které byly s vedením školy projednány.

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů má průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry směřující do pedagogické oblasti byly v průběhu let zúženy na změnu celkových prostorových a materiálně-technických podmínek vzdělávání (přestavba školy a okolí). Mnohé z nich nebyly zrealizovány (vybudování odborných učeben, zlepšení kvality výuky). Důsledky se projeví zvláště v řízení pedagogické oblasti, v jeho systematickosti, funkčnosti a účinnosti. Řízení školy má průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 10555/99
- třídní knihy (1999/2000, 2000/2001), třídní výkazy, katalogové listy (výběr)
- školní řád, řady odborných pracoven, tělocvičny
- rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- protokoly o komisionálních zkouškách
- personální dokumentace (výběr)
- vysvědčení žáků (výběr)
- rozhodnutí ředitele školy o uvolnění žáků z vyučování tělesné výchovy, o odkladu školní docházky
- Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000
- statistický výkaz o ZŠ
- dokumentace žáků zdravotně postižených
- přehled volitelných a nepovinných předmětů
- přehled dozorů
- hospitační záznamy vedení školy
- Koncepce rozvoje školy
- Hlavní směry činnosti ve školním roce 1999/2000, 2000/2001
- časově tematické plány učiva
- zápisy z předmětových komisí a metodických útvarů sledovaných předmětů
- evidence učebních pomůcek, odborné literatury a časopisů
- žakovské knížky, výtvarné práce, písemnosti žáků
- Hlediska pro stanovení osobních příplatků pracovníků školy
- inventární seznamy kabinetů, CD, knih
- Podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Podmínky ke vzdělávání mají celkově průměrnou úroveň. Odborná a pedagogická nezpůsobilost některých vyučujících ovlivnila negativně kvalitu výuky. Pozitivní je vliv dalšího vzdělávání učitelů cizích jazyků.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech má celkově průměrnou úroveň s pozitivním hodnocením některých sledovaných oblastí vzdělávání nebo některých hospitovaných hodin a negativním hodnocením oblasti organizace, metod a forem práce. Filosofie vzdělávacího programu není zcela naplňována.

Řídící činnost je hodnocena jako průměrná s pozitivy v oblasti koncepčních záměrů a negativy v jejich systematické realizaci.

Ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků, které byly škole přiděleny ze státního rozpočtu.

Celkově je kvalita školy průměrná.

Vývoj školy od poslední inspekce (porovnání se závěry inspekční zprávy čj. K 03-05/9697-454 Gr ze dne 22. 10. 1996 a protokol o kontrole čj. K 03-05/9697-454 Gr ze dne 23. 10. 1996):

- ve sledovaných předmětech z velké části přetrvává metodická jednotvárnost výuky
- z celkového množství hospitovaných hodin bylo nadále vysoké procento (64 %) vedeno vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti dané právními předpisy
- nabídka volitelných předmětů co do počtu byla rozšířena minimálně (v 9. ročníku o jeden předmět), částečně bylo změněno obsahové zaměření v 9. ročníku (základy administrativy a ekonomiky), snížil se počet nepovinných předmětů
- metodický pokyn k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením do škol čj. 16 138/98-24 škola akceptuje ve vedení příslušné dokumentace a v získávání finančních prostředků, zejména na mzdy pedagogů; dílčí kvalitativní nedostatky byly zjištěny v náležitostech zpracování individuálních vzdělávacích programů (zpracování pro všechny žáky je jednotné s dílčími formálními úpravami, chybí vyjádření zákonných zástupců) a v jejich uplatňování v průběhu vzdělávání (doučování nemá charakter systematické individualizované speciální nápravy, chybí zpětná vazba na spec. obsah a formy práce), motivující hodnocení žáků
- administrativní a formální nedostatky v dokumentaci školy přetrvávají
- modernizace počítačového vybavení je minimální
- vnitřní řád školní družiny byl vydán.

Z hlediska vývoje školy byl ve většině oblastí zjištěn setrvalý stav.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Dana Hanzelková
Členové týmu	PaedDr. Věra Kolmerová
	Mgr. Miroslav Hanzelka

V Praze dne 21. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. březen 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. František Bodlák

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): ref. školství OKÚ Phavýchod	2001-03-22	035 68/01-2084
Zřizovatel: Město Čelákovice	2001-03-22	035 69/01-2084
Rada školy: není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány